MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
GEOFFREY VALENZIA

Seduta tal-5 ta' Ottubru, 2007

Citazzjoni Numru. 1005/2003

Carmelo Attard (Karta ta’ l-Identita’ bin-Numru 558424(M), u stante l-mewt ta’ Carmelo Attard b’digriet tat-18 ta’ Novembru, 2004 l-atti gew trasfuzi f’isem Maria Carmela sive Marlene mart Anthony Borg (I.D. 301146M); Catherine mart Joseph Cutajar (I.D. 303549M); Josephine mart Louis Farrugia (I.D. 495853M); Emanuel sive Noel Attard (I.D.169756M); Maria Dolores sive Doreen mart Joseph Bonnici (I.D. 31762M), ahwa Attard; Bartolomeo Attard (Karta ta’ l-Identita’ bin-Numru 429626(M), Giovanna mart Alessandro Camilleri (Karta ta’ l-Identita’ bin-Numru 797527M) u l-istess Alessandro Camilleri (Karta ta’ l-Identita’ bin-Numru 182324(M) ghal kull interess li ghandu, Maria mart Francis Camilleri (Karta ta’ l-Identita’ bin-Numru 355932(M) u l-istess Francis Camilleri (Karta ta’ l-Identita’ bin-Numru 407829(M) ghal kull interess li ghandu, Paul Attard (Karta ta’ l-Identita’ bin-Numru 126834(M) u Nazzareno Attard (Karta ta’ l-Identita’ bin-Numru 131937(M) u b’digriet tas-26 ta’ Jannar 2004 stante l-mewt ta’ Nazzareno

Attard l-atti gew trasfuzi f'isem Josephine Attard Bayliss armla ta' Nazzareno Attard (I.D. Nru 269038M) u Rita mart Joseph Camilleri (I.D. 1317160M), Anna mart Joseph Pace (I.D. 256761M), John sive Ivan Attard (I.D. 126264M), Norbert Attard (I.D. 351969M) u Natal Attard Bayliss, (I.D. 27372 M) ahwa Attard, ilkoll ahwa Attard

vs

Carmel Muscat u martu Rita Muscat, Joseph Muscat u martu
Giovanna Muscat u John Muscat u martu Agnes Muscat.

Il-Qorti

Preliminari

Rat l-**att tac-citazzjoni** li permezz taghha l-atturi ppremettew illi:

Peress illi l-atturi ahwa Attard huma superstiti u eredi tal-mejjet missierhom Alessandro Attard u tal-mejta ommhom Katerina Attard;

Peress illi bis-sahha ta' kuntratt fl-atti tan-Nutar Dottor Joseph Debono datat tlieta (3) ta' Lulju tas-sena elfejn u tnejn (2002), kopja legali ta' liema tinsab hawn annessa u markata bhala Dok. 'CA1,' il-konvenuti inter alia ddikjaraw ghal kull buon fini u effett tal-Ligi li huma kienu kontinwament u pubblikament fil-pussess ta' l-art tal-kejl superficjali ta' cirka elfejn disa' mija u erbghin (2940) metri kwadri murija bl-ahmar fuq il-pjanta li qed tigi hawn annessa u markata Dok. 'A', accessibbli minn Triq Ras il-Gebel, Zebbiegh, Mgarr, Malta, kif ukoll minn Sqaq li jizbokka fi Triq il-Fuhhar l-Ahmar, konfinanti mix-Xlokk in parti ma' Triq Ras il-Gebel u in parti ma' beni ta' l-istess kompartenti konjugi John Muscat u Agnes nee' Fenech,

mill-Lvant ma' beni ta' Mikiel Grima imlaqqam id-Diba u mill-Lbic in parti mas-sqaq imsemmi u in parti ma' beni ta' Joseph Camilleri mlaqqam l-Imghallem ghall-perjodu ta' aktar minn tletin (30) sena.

Peress li l-konvenuti ddikjaraw ukoll li dan l-istess perjodu ta' tletin (30) sena qatt ma gie miksur mill-komparenti ahwa Muscat flimkien man-nisa taghhom. Huma kellhom ukoll il-pussess pacifiku u mhux ekwivoku bhal li kieku din l-immobbli kienet tappartjeni esklussivament u interament lill-komparenti ahwa Muscat flimkien man-nisa taghhom ghal dawn l-ahhar tletin (30) sena. Iddikjaraw ukoll li huma qatt ma gew molestati minn terzi u ghaldaqstant ippossedew *animo domini* din l-istess immobbli bhal li kieku kienet tappartjeni esklussivament u interament lilhom. Il-komparenti ahwa Muscat flimkien man-nisa taghhom ghaldaqstant jiddikjaraw li l-immobbli fuq deskritta giet tappartjeni lilhom b'titolu ta' preskrizzjoni akkwizittiva. Ghal kull buon fini u effett tal-Ligi l-komparenti ahwa Muscat flimkien man-nisa taghhom jiddikjaraw li huma qatt ma hallsu ebda qbiela lil terzi.

Peress illi in realta' pero' l-imsemmija porzjoni ta' art kienet tappartjeni lil Alessandro Attard u martu, u konsegwentement illum tappartjeni lill-atturi bhala superstiti u eredi taghhom.

Peress iili dak dikjarat mill-konvenuti bil-precitat kuntratt fl-atti tan-Nutar Dottor Joseph Debono huwa intenzjonalment erroneju u falz u intiz biex icahhad lill-atturi mid-dritt ta' propjeta' li huma jgawdu fuq l-istess porzjoni diiviza ta' art.

Peress illi nonostante l-fatt li permezz ta' Protest Gudizzjarju pprezentat fis-16 ta' Gunju 2003, il-konvenuti gew interpellati sabiex zmien erbat ijiem min-notifika lilhom ta' dan l-att gudizzjarju, huma jirtiraw l-imsemmija dikjarazzjoni taghhom in quanto tolqot il-porzjoni diviza ta' art tal-kejl superficjali ta' cirka 2940m2, u dana billi jirrexxindu l-att minnhom maghmul fit-3 ta' Lulju 2002 b'opera tan-Nutar Dottor Joseph Debono, u jinterpellawhom ukoll sabiex fl-istess terminu huma

jizgumbraw minn dik l-istess art u jhalluha libera u vojta favur il-protestanti (l-atturi ahwa Attard), u filwaqt illi jirriservaw li jipprocedu ulterjorment kontra taghhom skond il-Ligi kemm b’azzjoni ghall-izgumbrament kif ukoll b’azzjoni ghad-danni, jpogguhom in *dolo, mora* u *culpa* ghall-finijiet u effetti kollha tal-Ligi, l-istess konvenuti baqghu inadempjenti.

Jghidu ghalhekk il-konvenuti ghaliex ghar-raguniiet premessi m’ghandiex din il-Qorti:

1. Tiddikjara u tiddeciedi li l-art tal-kejl superficjali ta’ cirka elfejn disa’ mija u erbghin (2940) metri kwadri, accessibbli minn Triq Ras il-Gebel, Zebbiegh, Mgarr, Malta, kif ukoll minn Sqaq li jizbokka fi Triq il-Fuhhar l-Ahmar, konfinanti mix-Xlokk in parti ma’ Triq Ras il-Gebel u in parti ma’ beni ta’ l-istess konjugi John Muscat u Agnes nee’ Fenech, mill-Lvant ma’ beni ta’ Mikiel Grima imlaqqam id-Diba u mill-Lbic in parti mas-sqaq imsemmi u in parti ma’ beni ta’ Joseph Camilleri mlaqqam l-Imghallem, li l-konvenuti jallegaw li tappartjeni lilhom b’titolu ta’ preskrizzjoni akwizittiva, effettivament hi di propjeta’ ta’ l-assi ereditarji ta’ Alessandro u Katerina konjugi Attard u ghalhekk illum propjeta’ tas-superstiti u eredi taghhom;

2. Tiddikjara u tiddeciedi li dak dikjarat mill-konvenuti bil-kuntratt fl-atti tan-Nutar Dottor Joseph Debono datat 3 ta’ Lulju 2002, in quanto jolqot il-porzjoni diviza ta’ art tal-kejl superficjali ta’ cirka 2940m2, huwa intenzjonalment erroneju u falz u intiz biex icahhad lill-atturi mid-dritt ta’ propjeta’ li huma jgawdu fuq l-istess porzjoni diviza ta’ art;

3. Wara d-dikjarazzjonijiet kollha necessarji u moghtija l-provvedimenti opportuni, tordna li l-konvenuti jirtiraw l-imsemmija dikjarazzjoni taghhom in quanto tolqot il-porzjoni diviza ta’ art tal-kejl superficjali ta’ 2940m2 u dana billi tordna li l-kuntratt fl-atti tan-Nutar Dottor Joseph Debono datat 3 ta’ Lulju 2002 jigi rexiss in quanto jolqot dik l-istess art;

4. Tinnomina Nutar biex jippubblika l-Att ta' rexxissjoni relattiv, fil-gurnata hin u lok li tiddetermina din l-Onorabbli Qorti;

5. Tinnomina kuraturi deputati biex jirrapprezentaw lill-eventwali kontumaci fuq l-istess att.

Bl-ispejjez inkluzi dawk tal-Protest Gudizzjarju pprezentat fis-16 ta' Gunju 2003, u b'riserva ghal kull azzjoni ulterjuri spettanti lill-atturi, kontra l-konvenuti minn issa ngunti ghas-subizzjoni.

Rat id-Dikjarazzjoni ta' l-atturi a fol. 3 tal-process.

Rat in-**nota tal-eccezzjonijiet tal-konvenuti** a fol. 27 tal-process fejn eccepew:

1. Illi preliminarjament jehtieg illi l-atturi jippruvaw l-interess guridiku taghhom b'referenza ghat-titolu ta' propjeta' li qed jallegaw illi ghandhom fuq l-art in kwistjoni.

2. Illi minghajr pregudizzju ghas-sueccepit, l-esponenti jeccepixxu illi t-talbiet attrici ghandhom jigu respinti bl-ispejjez kontra l-istess atturi stante li mhux minnu illi l-atturi huma proprjetarji tal-art in kwistjoni, u d-dikjarazzjoni li saret mill-konvenuti hija veritiera u legittima, u ghalhekk timmerita li tibqa' fis-sehh.

3. Illi jsegwi ghalhekk, illi l-esponenti flimkien mal-konvenuti l-ohra, huma proprjetarji ta' ishma indivizi bejniethom, tal-art deskritta fl-att pubbliku in atti Nutar Dr. Joseph Debono.

4. Salv eccezzjonijiet ulterjuri permessi mill-Ligi.

Rat id-digrieti a fol 59, 73 u 144;

Rat id-digriet li bih gie nominat il-Perit Ellul Vincenti a fol 76;

Rat ir-relazzjoni tal-Perit imsemmi a fol 90;

Rat l-atti kollha tal-kawza u d-dokumenti ezibiti;

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Rat in-noti tal-partjiet;

Kontestazzjoni

L-azzjoni tentata mill-atturi f'din l-istanza hi dik rivendikatorja. Kontra taghha l-konvenuti jopponu l-preskrizzjoni akkwizittiva tal-proprjeta' bid-dekors ta' tletin (30) sena.

Ligi

Fil-kaz in ezami japplikaw il-konsiderazzjonijiet legali li jsegwu:

"Ghalkemm huwa minnu li fl-azzjoni rivindikatorja l-prova dwar it-titolu ta' propjeta` ghandha tkun wahda netta u inekwivoka u fin-nuqqas id-dubbju jirrizolvi ruhu favur il-parti konvenuta, il-Qrati taghna tul il-milja taz-zmien, immitigaw il-*probatio diabolica* rikjesta mill-parti rivendikanti u accettaw il-possibilita` li attur jirnexxi fil-kawza li jaghmel in forza tal-*actio publiciana*.

"Inoltre, gie wkoll ritenut mill-gurisprudenza illi l-imharrek ma ghandu ghalfejn jipprova xejn, sakemm huwa stess ma jgibx 'il quddiem l-eccezzjoni li t-titolu rivendikat jinsab vestit fih[1], u li fejn il-konvenut "ma jiddefendix ruhu semplicement bil-pussess, u jinvoka favur tieghu t-titolu tal-propjeta`, il-Qorti kellha tezamina t-titolu invokat minnu. Jekk il-konvenut imbaghad ma jirnexxielux jipprova t-titolu minnu allegat u jibqa' sokkombenti f'dik il-prova, huwa prekluz milli jinvoka favur tieghu l-pussess[2]"

"Gie ritenut fid-decizjoni tal-Prim Awla fl-ismijiet **Mary Rose mart Joseph Aquilina et v. Antonio Piscopo**[3] illi

[1] **Nazzareno James et v. Mario Montesin et** PA – deciza 27 ta' Marzu 2001
[2] **Grezzju Spiteri v. Catherine Baldacchino** – Appell Superjuri deciz 9 ta' Frar 2001 - ara wkoll Koll. Vol VII p 267; XXXII – I – 735; XXXLVI – II – 630; XLVI – I - 619
[3] 24 ta' Ottubru 2003

meta l-konvenut jirreklama hu wkoll titolu ta' proprjeta` fuq l-art gie permess li l-ezami ma jkunx bazat fuq il-prova certa tat-titolu ta' l-attur, izda fuq wiehed komparattiv tat-titoli rispettivi tal-kontendenti. Ghalhekk la darba l-attur jipprova t-titolu tieghu, spetta lill-konvenut jipprova xi titolu ahjar, bi provi cari, univoci u indubbi. Inghad ukoll fid-decizjoni moghtija fil-kawza fl-ismijiet **Abela v. Zammit**[4] li meta l-imharrek jaghzel li jeccepixxi dritt ta' proprjeta` "huwa jkun qieghed implicitament jirrikonoxxi d-dominju jew titolu ta' l-attur, izda jkun qieghed jghid illi t-titolu tieghu huwa aktar validu u kwindi skond ir-regoli probatorji *'reus in excipiendo fit actor'*, din id-difiza timporta li l-konvenut jghaddi ghall-provi tat-titolu tieghu, u jekk ma jirnexxilux fil-meritu, jkollha tipprevali l-massima *'melius est non habere titulum quam habere vitiosum*."

Fil-kaz in ezami fil-fehma tal-Qorti l-atturi rnexxilhom jippruvaw it-titolu taghhom ta' propjeta' fuq l-immobbli naxxenti minn titolu validu. Dan johrog mis-segwenti provi:

1. L-atturi xehdu li l-imsemmija prozjoni ta' art kienet tappartjeni lill Alessandro Attard u martu u konsegwentement illum tappartjeni lill-atturi bhala superstiti u eredi taghhom. Huma ezebew kopja tad-Denunzja addizzjonali tas-Successjoni tal-4 ta' Marzu 1994 ghall-wirt ta' missierhom Alessandro Attard u ta' ommhom Katerina Attard li tinsab a fol. 43 tal-process flimkien ma' stima moghtija lil din l-art in kwistjoni maghmula mill-Perit Carm. Lino Spiteri datata it-13 ta' Jannar 1994 (a fol. 51 tal-process);

2. L-atturi ipprezentaw zewg kuntratti ta' donazzjoni Dok CA2 u CA3 li jinsabu a fol. 11 sa fol. 20 tal-process fejn il-konvenuti ndikaw fil-konfini ta' l-artijiet li kienu qeghdin jigu moghtija b'donazzjoni lilhom li l-art moghtija b'donazzjoni bil-kuntratt tat-30 ta' Marzu 1995 tmiss mix-Xlokk ma' proprjeta' *f'idejn Alessandro Attard* (ossija missier l-atturi) u li l-art moghtija b'donazzjoni fit-22 ta' Dicembru 1994 tmiss ukoll mill-Majjistral ma' proprjeta' *f'idejn Alessandro Attard.*

[4] deciza fis-16 ta' Mejju 1962

3. L-atturi kollha xehdu li missierhom li miet fis-sena 1989, kien bidwi u kien jaghmel uzu regolari minn din l-art sabiex jirgha n-naghag fiha u kien ghamel xi zmien li qata' l-gebel minnha sabiex juzah fil-bini tad-dar tal-familja taghhom. Jghidu ukoll illi missierhom kien bena girna u haffer ghar gol-blat f'din l-art sabiex jistkenn gol-girna meta tkun ix-xita u sabiex jzomm xi ghodda mentri fl-ghar kien irabbi l-majjali. L-atturi xehdu illi l-art in kwistjoni kienet xaghri u esebew ritratt li jindika dan. (ara fol. 148 tal-process);

4. L-attur Paul Attard xehed (a fol. 37) li missieru kien ta permess lil missier il-konvenuti, Francis Muscat sabiex jitfa' d-demel tat-tigieg f'parti mill-art in kwistjoni u dan kien ihallas qbiela ta' Lm3.00 lill huh John Mary Attard, pero' ghal dawn l-ahhar tlett snin il-qbiela ma' thallsitx. Ix-xhud jzid jghid illi dawn il-fatti jafhom personalment ghax kien qallu missieru u anke Francis Muscat stess kien f'April 2003 ikkonferma dan. Ix-xhud jghid illi fl-istess okkazzjoni Francis Muscat kien staqsieh x'kienet ir-raguni 'l ghaliex ma' kienux ghadhom qasmu l-art u qallu wkoll illi l-girna li kien hemm fuq l-art in kwistjoni kien bniha missier l-atturi tmienja u sittin sena qabel. Francis Muscat ma ttellax bhala xhud mill-konvenuti biex jixhed jew jichad dak li ntqal.

5. L-attur Nazzareno Attard xehed (a fol. 41) illi ghal dawn l-ahhar hmistax-il sena huwa kull sajf kien imur fl-art in kwistjoni sabiex jaqta' l-bajtar u li l-ahhar li kien mar kien fis-sena 2002.

6. L-attur Francis Camilleri xehed (a fol. 78) u b'riferenza ghall-pjanta tal-perit Carm Lino Spiteri spjega illi dak iz-zmien u cjoe' fis-sena 1993 din saret ghax l-ahwa riedu jaqsmu l-art. Huwa xehed ukoll illi missier il-konvenuti, Francis Muscat kien inghata permess sabiex iwaddab id-demel tat-tigieg f'parti zghira tal-art in kwistjoni u jghid illi Francis Muscat kien stqarr mieghu illi kien qieghed ihallas qbiela ta' Lm3.00 fis-sena u li kien ihallas lil John Mary Attard, iben Alexander Attard. L-istess attur xehed ukoll illi f'April u Mejju 2002 kien ltaqa' mal-konvenut Joseph

Muscat li kien flimkien ma' *surveyor* Klement Azzopardi fl-inhawi tal-art in kwistjoni u l-imsemmi Klement Azzopardi staqsieh lil min kienet tappartjeni l-art in kwistjoni u x-xhud qallu li dik kienet tappartjeni lil missier il-mara tieghu. F'Gunju 2002 Francis Muscat imbaghad mar ikellmu u qallu "li kollox jirranga ruhu u jekk m'ahniex nigbru flus, lest li anke jaghmel quddies ghax-xjuh." Ix-xhud jghid ukoll illi wara li miet missier l-atturi, Francis Muscat, missier il-konvenuti kien dejjem imur isaqsieh jekk qasmux bejniethom il-propjeta' in kwistjoni.

7. Noel Attard u Ivan Attard (a fol. 105 u 107) xehdu illi meta kienu zghar kienu jmorru jilghabu f'din l-ghalqa in kwistjoni u kienu jmorru jaqtghu il-bajtar;

8. L-atturi pproducew lil Michael Grima bhala xhud fis-seduta tas-27 ta' Mejju 2005 li kkonferma illi l-art immarkata bl-ahmar fil-pjanta annessa mar-rapport tal-Perit Joseph Ellul Vincenti (a fol. 95) tappartjeni lill-missier l-atturi u dan jafu ghaliex ir-raba' tieghu qeghda vicin tal-imsemmija art u minn mindu kien zghir (illum ghandu 71 sena) kien dejjem jaf din l-art f'idejn "Xandru". Huwa jikkonferma illi l-art hija blatt mikxuf fil-maggior parti taghha u "forsi hemm naqriet raba".

Preskrizzjoni Akkwizittiva ta' tletin (30) sena

Darba li l-atturi pprovaw t-titolu taghhom jispetta lill-konvenuti jipprovaw xi titolu ahjar, bi provi cari, univoci u indubbi. , u jekk ma jirnexxilhomx, ikollha tipprevali l-massima *'melius est non habere titulum quam habere vitiosum*."

Illi l-konvenuti qed jeccepixxu li huma proprjetarji f'ishma indivizi bejniethom, tal-art deskritta fl-att pubbliku in atti Nutar Dr. Joseph Debono. Il-konvenuti jirritjenu li d-dikjarazzjoni maghmula minnhom permezz tal-kuntratt ippubblikat minn Nutar Joseph Debono datat it-3 ta' Lulju 2002 hija veritjiera u dan peress illi qeghdin jibbazaw it-titolu taghhom ta' proprjeta' bis-sahha tal-preskrizzjoni ai termini tal-Artikolu 2143 tal-Kodici Civili.

Jibqa' ghalhekk li jigi kkonsidrat jekk kienux jew le jokkorru l-elementi mehtiega biex il-konvenuti jkunu jistghu jssostnu l-eccezzjoni taghhom li akkwistaw il-proprjeta' in virtu tal-preskrizzjoni akkwizittiva trentennali. Preskrizzjoni din li la tirrikjedi l-"giusto titolu" u lanqas il-'buona fede" u dana in kwantu ghall-ewwel rekwizit jigi sostitwit proprju z-zmien u ghat-tieni tissuplixxi l-presunzjoni tal-ligi (Vol. XXIX.11.488). Din il-preskrizzjoni hija fondata fuq "il-pussess, u dan il-pussess ghandu jkollu certi karattri. Irid ikun, cioe' kontinwu, pacifiku, fis-sens li ma jidhirx li kien originat minn attijiet ta' vjolenza, u lanqas klandestin; irid ikun ukoll univoku u 'animo domini' (P.A. Fenech et vs Debono, 14.5.1935. Vol. XXIX.11.488). Fi kliem iehor, il-pussess irid ikun legittimu, fis-sens ta' dgawdija ta' jedd li wiehed izomm jew jezercita bhala tieghu innifsu, jigifieri eskluziv u assolut, u mhux bizzejjed li jkun ezercizzju bil-bona grazzja jew tolleranza (Appell 'Grixti vs Ellul', 15.12.1939, Vol. XXX.i.457 ; P.A. Mamo vs Vella, 1.2.1951, Vol, XXXI.ii.341 ; Appell 'Caruana et vs. Vella', 13.3.1953, Vol XXXVII.i.105; 'Briffa vs Sammut', P.A. 21.5.1953, u Appell 29.1.1954)" (Grazia Borg vs Rosa Farrugia ne. et. Deciza mill-Appell fil-15/3/67. Vol. XLV.i.168).

Ghalhekk fil-gurisprudenza jinsab spjegat illi "l-elementi tal-pussess huma tnejn, dak <u>materjali,</u> il-poter ta' fatt fuq il-haga, u dak <u>intenzjonali,</u> l-animu tal-possessur li jgawdi d-dritt fuq il-haga bhallikieku hu kien l-proprjetarju taghha – *animus et corpus; corpus possessionis, et animus possidendi vel animus domini.* Mhuwiex bizzejjed li jkollok id-detenzjoni tal-haga jew it-tgawdija taghha mhux bhala haga proprja, imma bhala haga ta' haddiehor, ghaliex allura din tkun biss detenzjoni jew tgawdija prekarja." (Carmelo Caruana et. vs Orsia Vella, Appell Civili, 13 ta' Marzu 1953, "Victor Chetcuti et. vs Michael Xerri, Appell Civili, 31 ta' Mejju 1996.)

Illi bid-dikjarazzjoni li ghamlu l-konvenuti permezz ta' kuntratt fl-atti tan-Nutar Dottor Joseph Debono fit-3 ta' Lulju 2002 (Dok. CA1) fejn iddikjaraw li l-immobbli in kwistjoni ossija l-art tal-kejl superficjali ta' circa elfejn disa' mija u erbghin (2940) metri kwadri murija bl-ahmar fil-

pjanta annessa mal-istess dikjarazzjoni turi illi l-konvenuti ma' kienux qeghdin izommu l-art bhala taghhom infushom ghaliex li kieku ma' kienux jhossu l-bzonn illi jaghmlu tali dikjarazzjoni b'kuntratt pubbliku. Din id-dikjarazzjoni tqajjem dubji serji dwar it-titolu tal-konvenuti.

Il-Qorti ezaminat ukoll il-kuntratti datati it-22 ta' Dicembru 1994 u it-30 ta' Marzu 1995 li jinsabu indikati f'paragrafi 7 u 8 tad-dikjarazzjoni attrici u li jirreferu ghall-kuntratti ta' donazzjoni bejn il-konvenut John Muscat u l-genituri tieghu u bejn il-konvenut Joseph Muscat u l-genituri tieghu rispettivament. Fil-konfini deskritti f'dawn iz-zewg kuntratti tissemma l-art in kwistjoni hekk kif indikat u kkostatat mill-Perit Joseph Ellul Vincenti nominat minn dina l-Qorti fir-rapport tieghu li jinsab a fol. 91 tal-process li ikkonferma illi l-art li jinghad illi fiz-zewg kuntratti li hija "proprjeta' f'idejn Alessandro Attard" hija l-art meritu ta' dina l-kawza. Il-Qorti tkompli tikkonferma kemm il-pussess tal-konvenuti ma' kienx wiehed legittimu ghax kieku fis-sena 1994 u 1995 il-konvenuti ma' kienux jindikaw il-konfini tal-fond moghtija b'donazzjoni lilhom u li tinsab biswit l-art in kwistjoni bhala li jmiss ma' propjeta' f'idejn Alexander Attard u cjoe' missier l-atturi izda kienu jghidu illi l-art in kwistjoni kienet tinsab f'idejhom hekk kif qeghdin jallegaw fil-kawza odjerna.

Il-Qorti tirreferi ghax-xhieda ta' uhud mill-atturi illi kkonfermaw illi Alexander Attard, missier l-atturi kien ta permess lill-missier il-konvenuti Francis Muscat sabiex iwaddab id-demel tat-tigieg f'parti mill-art in kwistjoni (affidavit ta' Alessandro Camilleri a fol. 35; affidavit ta' Giovanna Camilleri a fol. 36.) u ta' dan Francis Muscat kien qieghed ihallas Lm3.00 qbiela (skond xhieda ta' Paul Attard a fol. 37 tal-process). L-istess Paul Attard jixhed illi l-konvenut Joseph Muscat kien mar id-dar tieghu ghal habta ta' Gunju 2002 sabiex jitolbu jiffirmalu sabiex iwessa' li sqaq li jiehu ghall-istess art. Din l-affermazzjoni ta' l-atturi li l-konvenuti kienu qeghdin juzaw l-art meritu ta' dina l-kawza b'tolleranza ta' missier l-atturi ma' giet bl-ebda mod kontradetta mill-konvenuti u lanqas minn Francis Muscat missierhom li l-konvenuti setghu facilment tellghuh bhala xhud biex jikkontradici dak li qalu l-atturi.

Matul l-affidavits tal-konvenuti wiehed jinnota l-insistenza tal-konvenuti illi hadd qatt ma' avvicinhom sabiex jghidilhom li ma' setghux ikomplu jitfghu d-demel fl-art in kwistjoni izda qatt ma' qalu li huma kienu qed jaghmlu uzu mill-art bhal li kieku kienu l-propretarji. Lanqas ma cahdu illi huma kienu qeghdin juzaw l-art in kwistjoni fuq mera tolleranza tas-sid. John Muscat (a fol.112) jghid "Ghalhekk minn meta bdjet nitfa' d-demel fuq din il-bicca art, hadd qatt ma' avvicinani u qalli li hemmhekk kien tieghu u li kelli innehhi l-munzell minn hemm….. u nerga' nghid illi qatt hadd ma' avvicinani biex jghidli li ma' stajtx inkompli nitfa' hemm." Carmel Muscat (a fol. 120) jghid "ghal aktar minn tletin sena… la hadd qatt waqqafni milli nizra fiha, u lanqas ma' qalghu dak li kont nizra jien." Din l-affermazzjoni tal-konvenuti ma' twassalx ghall-prova illi huma kienu qeghdin juzaw l-art *de quo* bhala proprjetarji.

Ghalhekk il-Qorti tikkonkludi li l-konvenuti ma rnexxilhom jippruvaw xi titolu ahjar, minn ta' l-atturi ghalhekk it-talba attrici ghandha tigi milqugha.

Decizjoni

Ghal dawn il-motivi,
il-Qorti tiddeciedi
prevja li tichad l-eccezzjonjiet tal-konvenuti
tilqa' it-talbiet attrici u tiddikjara li l-art tal-kejl superficjali ta' cirka elfejn disa' mija u erbghin (2940) metri kwadri, accessibbli minn Triq Ras il-Gebel, Zebbiegh, Mgarr, Malta, kif ukoll minn Sqaq li jizbokka fi Triq il-Fuhhar l-Ahmar, hija propjeta' tal-atturi;
Tiddikjara illi d-dikjarazzjoni maghmula mill-konvenuti permezz ta' kuntratt ppubblikat fl-atti tan-Nutar Dottor Joseph Debono datat it-3 ta' Lulju 2002 hija falza u tordna illi n-Nutar Dr. Joseph Debono jergha jippubblika l-att ta' rexissjoni relattiv fi zmien xahar millum u
tinnomina lil Dr. Tanya Sammut bhala kuratur deputat ghall-eventwali kontumaci fuq l-istess att.

Spejjez ghandhom jigu sopportati mill-konvenuti.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------